

Nr 167

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution; given Stockholms slott den 17 mars 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en av den tekniska utvecklingen föranledd utvidgning av rätten till tullrestitution för varvsmateriel. Denna s. k. varvsindustrirestitution — som nu omfattar fartygsmateriel och viss tyngre teknisk utrustning — skall enligt förslaget gälla även annan teknisk utrustning som uteslutande användes för att bygga fartyg.

Härjämte förordas att bestämmelserna om s. k. kvarnindustrirestitution, vilka numera saknar praktisk betydelse, skall upphävas.

Förslagen är avsedda att träda i kraft den 1 januari 1962.

Förslag

till

**förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307)
angående tullrestitution**

Härigenom förordnas, att 4 § förordningen den 4 oktober 1929 angående tullrestitution skall upphöra att gälla, att 3, 8 och 10 §§ samma förordning¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, samt att i förordningen skall införas en ny paragraf, betecknad 10 a §, av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

3 §.

I dkare av varvs- eller verkstadsrörelse ävensom fartygsägare äger att efter verkställd byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning, inberäknat förseende med reservdelar, av svenskt eller utländskt fiske-, last- eller sjöräddningsfartyg med en längd av minst åtta meter, mätt från förkant av förstäven till akterkant av akterstäven, annat svenskt eller utländskt fartyg av mer än 70 tons bruttodräktighet, utländskt järnfartyg även av 70 tons bruttodräktighet eller därunder, eller av skeppsdocka, dockport, ponton, slip, stapelbädd, utrustningskaj eller mudderverk, för vilkas byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösättning använts av honom från utlandet införda materialier eller andra artiklar, åtnjuta restitution av tull (varvsindustriestitution) för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka inom fem år före arbetets slutförande av honom införts från utlandet. I fråga om svenskt fartyg, som är undantaget från ovillkorlig mätningsskyldighet, skall beträffande varvsindustriestitution 70 tons bruttodräktighet anses motsvara 20 meters längd, mätt enligt gällande förordning angående fartygs byggnad och utrustning. Rätt

I dkare av varvs- eller verkstadsrörelse äger att efter verkställd byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning, inberäknat förseende med reservdelar, av svenskt eller utländskt fiske-, last- eller sjöräddningsfartyg med en längd av minst åtta meter, mätt från förkant av förstäven till akterkant av akterstäven, annat svenskt eller utländskt fartyg av mer än 70 tons bruttodräktighet, utländskt järnfartyg även av 70 tons bruttodräktighet eller därunder, av skeppsdocka, dockport, ponton eller mudderverk eller av produktionsbyggnad, slip, stapelbädd, utrustningskaj eller därmed jämförlig anläggning, för vilkas byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösättning använts av honom från utlandet införda materialier eller andra artiklar, åtnjuta restitution av tull (varvsindustriestitution) för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka inom fem år före arbetets slutförande av honom införts från utlandet.

För andra artiklar än som ingå i eller eljest tillföras fartyg må varvsindustriestitution åtnjutas endast om artiklarna äro avsedda att uteslutande användas vid egentlig varvsverksamhet samt, såvitt angår annat

¹ Senaste lydelse av 3 och 10 §§ se 1960:394.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

till varvsindustrirestitution gäller jämväl i avseende å artiklar, som gått förlorade vid arbetets utförande.

än *speciell varvsutrustning, tillika äro hänförliga till den fasta utrustningen.*

Varvsindustrirestitution må åtnjutas jämväl av fartygsägare såvitt avser artiklar, som ingå i eller eljest tillföras honom tillhörigt fartyg av ovannämnt slag.

I fråga om svenskt fartyg, som är undantaget från ovillkorlig mätningsskyldighet, skall beträffande varvsindustrirestitution 70 tons bruttodräktighet anses motsvara 20 meters längd, mätt enligt gällande förordning angående fartygs byggnad och utrustning.

Rätt till varvsindustrirestitution gäller jämväl i avseende å artiklar, som gått förlorade vid arbetets utförande.

8 §.

Rätt till — — — i konkurs.

8 §.

Rätt till — — — i konkurs.

Underlåter någon att fullgöra honom enligt 10 a § åvilande betalningsskyldighet, äger generaltullstyrelsen efter samråd med kommerskollegium förklara rätten till varvsindustrirestitution förfallen.

10 §.

Generaltullstyrelsen må — — — av honom.

10 §.

Generaltullstyrelsen må — — — av honom.

Generaltullstyrelsen äger även medgiva, att den som erhållit rätt till varvsindustrirestitution må åtnjuta sådan restitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan, som erhållit rätt till enahanda slag av restitution.

10 a §.

Har varvsindustrirestitution åtnjuts för andra artiklar än som ingå i eller eljest tillföras fartyg och ha artiklarna, utan att återutföras, tagits i anspråk för annat ändamål än som avses i 3 § eller överlåtits till någon, som icke själv erhållit rätt till varvsindustrirestitution för sådana artiklar, skall den som sälunda tagit artiklarna i anspråk eller överlåtitt dem

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

erlägga tull för artiklarna. Tullen skall beräknas efter de bestämmelser, som gälla vid tiden för ianspråktagandet eller överlåtelsen, och grundas på artiklarnas värde i då förefintligt skick.

Till betalning förfallen tull som avses i första stycket skall på framställning av generaltullstyrelsen omedelbart uttagas genom utmätning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1962 men skall äga tillämpning redan dessförinnan med avseende på åtgärder som erfordras för tillämpningen därefter.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 mars
1961.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *viss utvidgning av rätten till varvsindustrirestitution, m. m.* samt anför därvid följande.

I. Inledning

Varvsindustrin har i vårt land sedan länge beretts vissa lättnader i tullhänseende. Dessa ges i form av s. k. varvsindustrirestitution. Sådan restitution får enligt gällande regler åtnjutas för all materiel som ingår i fartygen och även för viss teknisk utrustning.

I skrivelse den 4 december 1957 har Sveriges varvsindustriförening hemställt att rätten till varvsindustrirestitution måtte utvidgas att omfatta all materiel som ingår i varvens tekniska utrustning för fartygsbyggande. Framställningen har remitterats till generaltullstyrelsen och kommerskollegium för gemensamt utlåtande.

Varvsindustriföreningen har därefter — i skrivelser den 7 mars 1959 och den 7 januari 1960 — hemställt bl. a. att åtgärder måtte vidtagas för att ersätta varvsindustrirestitutionen med tullfrihet för varvsmateriel. Även dessa framställningar har remitterats till generaltullstyrelsen och kommerskollegium för gemensamt utlåtande.

I ett den 11 januari 1961 inkommet utlåtande över varvsindustriföreningens framställningar har generaltullstyrelsen och kommerskollegium framlagt förslag om vidgade möjligheter till varvsindustrirestitution och om införande av tullfrihet för varvsmateriel. Därjämte har i utlåtandet föreslagits att möjligheten enligt tullrestitutionsförordningen att erhålla s. k. kvarnindustrirestitution skall upphävas, när denna restitutionsform numera saknar praktisk betydelse. Viss mindre jämkning förordas även i gällande bestämmelser om frihet från införselavgift i vissa fall. I utlåtandet har lämnats en redogörelse för tulllättnader, som står varvsindustrin till buds i vissa främmande länder. Denna redogörelse torde såsom *Bihang 1* få fogas vid statsrådsprotokollet.

Vid ämbetsverkens utlåtande har fogats förslag till ändringar i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution, kungörelsen samma dag (nr 308) med tillämpningsföreskrifter till nämnda förordning, tulltaxeförordningen den 13 maj 1960 (nr 391), tulltaxeringskungörelsen samma dag (nr 392) och förordningen samma dag (nr 396) om frihet från införselavgift i vissa fall. Författningsförslagen torde såsom *Bihang 2* få fogas vid statsrådsprotokollet.

Över de i generaltullstyrelsens och kommerskollegiums utlåtande framlagda förslagen har efter remiss yttranden avgivits av sjöfartsstyrelsen, fiskeristyrelsen, lantbruksstyrelsen, statens jordbruksnämnd, Sveriges industriförbund, Bruksindustriföreningen, Sveriges mekanförbund, Sveriges varvsindustriförening, Svensk industriförening, Sveriges hantverks- och industriorganisation, Föreningen Sveriges mindre varv, Svenska varvsföreningen, Sveriges redareförening, Sveriges allmänna exportförening, Sveriges grossistförbund, föreningen Svensk spannmålshandel och elva handelskammare.

Vid remissbehandlingen har de av generaltullstyrelsen och kommerskollegium framlagda förslagen överlag i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

II. Tullåttnader för varvsindustrin

Gällande ordning

Varvsindustrin erhåller i vårt land, såsom förut nämnts, särskilda åttnader i tullhånseende i form av s. k. *varvsindustrirestitution*. Beståmmelser hårom år meddelade i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution och kungörelsen samma dag (nr 308) med tillåmpningsföreskrifter till nämnda förordning.

Enligt 3 § förordningen åger idkare av varvs- eller verkstadsrörelse åvensom fartygsågare att efter verkstålld byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning, inberåknat förseende med reservdelar, av svenskt eller utlåndsikt fiske-, last- eller sjöråddningsfartyg med en långd av minst åtta meter, mått från förkant av förståven till akterkant av akterståven, annat svenskt eller utlåndsikt fartyg av mer ån 70 tons bruttodråktighet, utlåndsikt jårnfartyg åven av 70 tons bruttodråktighet eller dårunder, eller av skeppsdocka, dockport, ponton, slip, stapelbådd, utrustningskaj eller mudderverk, för vilkas byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösåttning anvånts av honom från utlandet införda materialier eller andra artiklar, åtnjuta restitution av tull (varvsindustrirestitution) för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka inom fem år före arbetets slutförande av honom införts från utlandet. Råtten till varvsindustrirestitution gåller enligt samma paragraf jåmvål i avseende å artiklar, som gått förlorade vid arbetets utförande.

Prövningen av frågor om rått till restitution åvensom faststållandet av de

närmare villkor för rättighetens åtnjutande, som i särskilda fall må finnas erforderliga, ankommer enligt föreskrift i 7 § på generaltullstyrelsen efter samråd med kommerskollegium.

I 8 § stadgas att rätt till varvsindustrirestitution kan beviljas för särskilt fall, för viss tid eller tills vidare. Därest de förutsättningar, som legat till grund för meddelandet av rätten till restitution, sedermera upphör, skall rätten förklaras förfallen. Vad sålunda stadgas skall äga tillämpning jämväl för det fall, att näringsidkare till annan överlåter sin rörelse eller försättes i konkurs.

Den som medgivits rätt till varvsindustrirestitution äger enligt stadgande i 9 § första stycket åtnjuta befrielse från erläggande av tull, intill dess frågan om restitution blivit avgjord, om han till tullverket avlämnar säkerhet för belopp, som kan åligga honom att sedermera betala. Har rätten till tullrestitution förfallit, skall enligt föreskrift i andra stycket av samma paragraf tullbeloppet inbetalas tillika med sex procent årlig ränta därå, räknad från införseln.

Slutligen har Kungl. Maj:t genom särskilda tidsbegränsade, i regel tvååriga bemyndiganden fått befogenhet att i fall, då särskilda skäl föreligger, medge att näringsidkare, som erhållit rätt till varvsindustrirestitution, må åtnjuta sådan tullrestitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av restitution. Nuvarande bemyndigande gäller till utgången av 1961.

Varvsindustriföreningen

Såsom redan nämnts har varvsindustriföreningen i sin skrivelse den 4 december 1957 hemställt att rätten till varvsindustrirestitution måtte utvidgas att omfatta all materiel som ingår i varvens tekniska utrustning för byggande m. m. av fartyg.

I skrivelsen erinras om att metoderna för byggande av fartyg i grund förändrats sedan 1929, då tullrestitutionsförordningen tillkom. De förändrade byggmetoderna har, framhåller föreningen, framför allt kommit till uttryck i kortare bäddtider, dels på grund av att hela skrovsektioner bygges i verkstäder för hopmontering på bädden och dels genom att skroven färdigställas vid utrustningskaj, där de förses med maskineri, inredning och all övrig utrustning.

Varvsindustrirestitutionen har vid denna utveckling, anför föreningen, icke kunnat fylla sitt syfte att bereda idkare av varvsrörelse tullfrihet för sådan materiel och utrustning, som erfordras för byggandet av fartyg. Restitution medges för materiel, som ingår i själva fartyget, men beträffande varvens tekniska utrustning är möjligheterna till tullrestitution begränsade till materiel avseende skeppsdocka, dockport, ponton, slip m. m. Föreningen påpekar att bestämmelserna tolkats så att tullrestitution icke kunnat erhållas för materiel, som kommit till användning i en verkstad för byggandet av skrovsektioner. Vidare framhåller föreningen att svenska varv i konkurrenshänseende är sämre ställda än exempelvis engelska och

tyska varvsföretag, vilka åtnjuter tullfrihet för all importerad materiel eller utrustning, såväl då den direkt inbygges i fartyg som då den inom varvets område användes som produktionsmedel vid byggande, utrustning eller reparation av fartyg.

I skrivelsen den 7 mars 1959 har varvsindustriföreningen hemställt att åtgärder måtte vidtagas för att ersätta varvsindustrirestitutionen med tullfrihet för varvsmateriel. Därjämte har föreningen anhållit att sådan kranmast eller liknande utrustning, som användes för montering av materiel för vilken varvsindustrirestitution åtnjutes, måtte — under förutsättning att den åter utföres ur landet — få införas tullfritt eller, i andra hand, mot erläggande av tullavgift, som restitueras vid utförelsen.

Varvsindustriföreningen framhåller i skrivelsen att, som ett led i pågående om- och utbyggnadsarbeten för rationalisering av varvsverksamheten, lyftkranar, särskilt s. k. bäddkranar, i stor utsträckning anskaffas. Vid monteringen av bäddkranar, av vilka de flesta importeras och därvid blir befriade från tull, erfordras som hjälpmedel kranmaster eller liknande utrustning. Kranmasterna, som sålunda är att betrakta som verktyg för monteringen, införes vanligen till riket samtidigt med bäddkranarna och återutföres efter monteringsarbetets slutförande. För en kranmast erlägges, anför föreningen, tull med 10 000—20 000 kronor, och för denna tullavgift har restitution ej kunnat erhållas.

Slutligen har varvsindustriföreningen i skrivelsen den 7 januari 1960 ytterligare understrukt angelägenheten av vidgad restitutionsrätt för varvens tekniska utrustning och önskvärdheten av att varvsindustrirestitutionen ersättes med tullfrihet. I skrivelsen anföres att det, i nuvarande skärpta konkurrensläge och med beaktande av den från och med den 1 januari 1960 verkande europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA), synes angeläget för det egna landet att tillse att de fördelar utnyttjas, som kan erhållas inom ramen för EFTA. Föreningen framhåller att inom EFTA den engelska, norska och danska varvsindustrin åtnjuter större förmåner än den svenska.

Generaltullstyrelsen och kommerskollegium

I anslutning till den förut nämnda redogörelsen för främmande rätt (se Bihang 1) understryker generaltullstyrelsen och kommerskollegium, att varvsindustrin i Sverige liksom flera andra länder i tullrestitutionshänseende tillerkänts en viss särställning. Ämbetsverken framhåller att de engelska reglerna medger varven avsevärt större förmåner än de svenska, i det att tullfrihet i princip erhålles för alla slag av materialier, vilka kommer till användning vid sådan varvsverksamhet som avser i tulltaxan tullfria fartyg. De engelska varven är således, anför ämbetsverken, i tullhänseende närmast jämförbara med till frihamn förlagda industrier, där materialier och verktyg tullfritt kan disponeras för ändamålet. Även de norska och danska varven måste enligt ämbetsverken anses åtnjuta större förmåner än

de svenska genom att gottgörelse kan ifrågakomma oavsett huruvida utländska eller inhemska materialier kommer till användning.

Ämbetsverken erinrar om att varvsindustrirestitution för teknisk utrustning enligt gällande svenska regler kan åtnjutas endast i begränsad omfattning, nämligen i den mån artiklarna åtgått för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av skeppsdocka, dockport, slip, stapelbädd och utrustningskaj.

Den av varvsindustriföreningen påvisade förändringen av varvens byggmetoder, som medfört att hela skrovsektioner numera bygges i verkstäder för hopsättning på bädd, anser ämbetsverken utgöra ett starkt skäl för en sådan ändring i restitutionsbestämmelserna, att varvens produktionsbyggnader i restitutionshänseende blir likställda med slip, stapelbädd och utrustningskaj, som nu ger restitutionsrätt. Detta skulle emellertid enligt ämbetsverken icke vara tillfyllest för att helt tillgodose de svenska varvens önskemål om åtgärder i syfte att för dem möjliggöra konkurrens på lika förmånliga villkor som de under vilka exempelvis den engelska varvsindustrin arbetar. Härför skulle erfordras att restitution eller därmed jämförlig förmån i princip medges för all teknisk utrustning som på varven kommer till användning för den egentliga varvsverksamheten, oavsett om denna bedrivs vid slip, stapelbädd, utrustningskaj, svetsplan o. s. v. eller i varvens produktionsbyggnader. Med nyssnämnda förbehåll i fråga om användningen skulle, framhåller ämbetsverken, förmånerna komma att omfatta exempelvis verktyg, maskiner, apparater och instrument i största allmänhet, även om föremålen icke är att anse såsom typisk varvsutrustning utan lika väl kan komma till användning för andra ändamål än egentlig varvsverksamhet.

Ämbetsverken anför vidare.

Det kunde synas som om en dylik vittgående förmån vore ägnad att inge betänkligheter. Vad särskilt beträffar den icke speciella maskin- och verktygsutrustningen inköpes nämligen denna i ej oväsentlig utsträckning från svenska tillverkare, vilka kunde komma att åsamkas olägenhet genom att de i viss mån skulle förlora det tullskydd de nu åtnjuta. Detta har även framhållits av Bruksindustriföreningen och Sveriges Mekanförbund i preliminära uttalanden som inhämtats från dessa branschorganisationer. Å andra sidan må framhållas att den tyngre tekniska utrustningen till övervägande del torde utgöras av sådan för varvsverksamhet speciellt konstruerad maskinell utrustning som endast i mindre omfattning och i vissa fall ej alls torde vara föremål för inhemsk tillverkning. Den ifrågasatta utvidgningen av restitutionsrätten torde såsom ovan berörts närmast få betraktas som en följd av omförmälda förändring av varvens byggmetoder. Det må vidare framhållas, att vid ett tillmötesgående av framställningen i denna del den förmånliga behandlingen givetvis borde förbindas med villkoret att utrustningen uteslutande komme till användning för varvsarbeten i egentlig mening. Detta skulle medföra bl. a. att restitution eller däremot svarande förmån regelmässigt skulle vägras för maskiner och verktyg, som helt eller delvis komma till användning vid tillverkning eller montering av artiklar, hänförliga till teknisk utrustning i nu ifrågavarande bemärkelse. Förmå-

nerna torde däremot böra omfatta maskiner, verktyg o. s. v., vilka användas endast för tillverkning av i fartyg ingående utrustningsdetaljer, exempelvis fartygsmaskinerier, vinschar, ankarspel eller pållare, även om inmonteringen av föremålen ombesörjes av annan idkare av varvsrörelse än tillverkaren. Detta torde nämligen få betraktas som en följdriktig utvidgning av hittills tillämpad praxis, enligt vilken tullrestitution under motsvarande förhållanden medgives för i sådana föremål ingående utländska materialier.

Med avseende på frågan i vad mån en utvidgning av förmånerna till att principiellt omfatta jämväl varvens tekniska utrustning kan tänkas medföra risker för missbruk framhåller ämbetsverken, att tullverket torde ha förutsättningar att med importhandlingarna som jämförelsematerial utöva en fortlöpande kontroll över varvens verksamhet dels genom tulltjänstemäns besök på arbetsplatserna och dels genom granskning av varvens bokföring, vilken erfarenhetsmässigt handhas på ett betryggande sätt. Det skulle för övrigt, anser ämbetsverken, komma att ligga i varvens eget intresse att noga övervaka, att materiel, för vilken restitution eller däremot svarande förmån erhållits, icke kommer till användning för ändamål, som ej omfattades av restitutionsbestämmelserna. Vid fall av annan användning borde nämligen, liksom för närvarande gäller enligt 9 § andra stycket tullrestitutionsförordningen för där avsett förhållande, stadgas skyldighet att betala tull för den använda utrustningen, beräknad på värdet vid införseltillfället, jämte sex procent årlig ränta på tullbeloppet, räknad från införseln.

Ämbetsverken föreslår att möjligheterna till varvsindustrirestitution i princip utvidgas till att omfatta även varvens tekniska utrustning. Detta synes ämbetsverken enklast kunna ske genom sådant tillägg i 3 § tullrestitutionsförordningen att med slip, stapelbädd och utrustningskaj i restitutionshänseende jämföras för varvsarbete avsedd produktionsbyggnad även som annan med nyssnämnda anläggningar jämförlik anordning. Den utvidgade restitutionsrätten anses böra förbehållas idkare av varvs- eller verkstadsrörelse. Vad fartygsägare beträffar framhålles att denne enligt paragrafens nuvarande ordalydelse har formell möjlighet till restitution för alla där omförmälda varvsarbeten. Fartygsägare torde emellertid inte, anför ämbetsverken, ha behov av varvsindustrirestitution i vidare mån än som betingas av de arbeten han utför, nämligen ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av fartyg, som äges av honom. Med hänsyn härtill synes, anför ämbetsverken, skäl ej heller finnas att utsträcka restitutionsrätten för fartygsägare till att omfatta jämväl teknisk utrustning. Enligt ämbetsverken skulle för övrigt den kontroll, som tullverket förutsättes skola utöva över användningen av ifrågavarande slag av utrustning, vara förenad med stora praktiska svårigheter då det gäller fartygsägarers verksamhet. I den mån denna avser jämväl varvsverksamhet i egentlig mening föreligger givetvis inte, anför ämbetsverken, något hinder för fartygsägaren att komma i åtnjutande av restitution enligt för varvsidkare gällande regler.

Ämbetsverken framhåller att varvsindustrirestitutionen icke undantagslöst bör omfatta varvens tekniska utrustning. Viss rörlig materiel såsom transportmedel, traktorer och mobilkranar samt handverktyg — även elektriska eller pneumatiska — beträffande vilkas faktiska användning särskilda svårigheter föreligger för tullmyndigheterna att utöva kontroll, bör sålunda enligt ämbetsverkens mening undantagas från restitutionsförmånerna. Det samma bör gälla i fråga om rena förbrukningsartiklar såsom borrstål, smärgelduk, smörjolja och argongas. Den föreslagna lydelsen av 3 § avses täcka nämnda förbehåll.

I ämbetsverkens utlåtande framhålles att generaltullstyrelsen sedan länge ägnat uppmärksamhet åt möjligheten att i förenklande syfte genomföra tullfrihet för varvsmateriel i stället för tullrestitution.

Enligt ämbetsverken har företagna undersökningar utvisat, att av materiel, som av varven införes under anspråk på varvsindustrirestitution, endast en obetydlig del kommer till användning för icke restitutionsberättigat ändamål. Otivelaktigt förhåller det sig också så, anför ämbetsverken, att den importerade materielen till stor del beställts för vissa projekterade varvsarbeten. Under sådana förhållanden kan det enligt ämbetsverkens mening från såväl tullverkets som varvens synpunkt knappast anses rationellt, att varven under alla förhållanden skall vara hänvisade till ett omständligt restitutionsförfarande för att slutgiltigt kunna tullfritt disponera över den importerade materielen. Därest tullverket erhåller en betryggande säkerhet för tullen, synes i princip icke föreligga några hinder för att materielen tullfritt utlämnas redan i samband med införseln. Någon anledning att begränsa tullfriheten till vissa materielgrupper anser ämbetsverken icke föreligga. I detta hänseende bör sålunda full överensstämmelse råda mellan den tullfria och den restitutionsberättigade materielen. Tullfriheten synes dock enligt ämbetsverken böra förbehållas sådana företag som bedriver varvsverksamhet i egentlig mening, d. v. s. byggnad, ombyggnad eller reparation av fartyg, enär andra företag icke torde ha samma förutsättningar att redan vid införseltillfället avgöra i vad mån materielen skall komma till användning enbart för varvsarbete eller ej.

I fråga om den författningstekniska regleringen av den ifrågasatta tullfriheten förordar ämbetsverken att i tulltaxeförordningen intages ett allmänt stadgande i ämnet och att hithörande spörsmål i övrigt regleras i tillämpningsföreskrifter och anvisningar.

Enligt ämbetsverkens mening bör i tillämpningsföreskrifterna — tulltaxeringskungörelsen — bestämmelser meddelas om rätt att, utan förverkande av tullbefrielse, till annan rörelseidkare, som erhållit särskilt tillstånd till tullfri införsel av varvsmateriel, överlåta tullfritt införda artiklar, som ej kommit till användning, eller under tullkontroll förstöra eller återutföra artiklarna. Då fråga är om till varvs tekniska utrustning hänförliga artiklar bör sådan åtgärd utan förverkande av tullbefrielse kunna vidtagas även då artiklarna redan kommit till användning.

Ämbetsverken föreslår vidare att tullfritt införda artiklar — mot erlæg-

gande av tull, som beräknas efter förhållandena vid införseln, jämte sex procents årlig ränta på tullbeloppet, räknad från införseln — skall kunna få användas för annat ändamål än varvsarbete eller överlåtas till någon, som ej har särskilt tillstånd som nyss sagts. Tull bör enligt förslaget dock icke utgå för artiklar som kan finna användning endast såsom skrot eller som på grund av olyckshändelse förstörts eller gått förlorade. En särskild möjlighet till eftergift av betalningsskyldighet i nu ifrågavarande fall föreslås för vissa krissituationer. Detta förslag får ses mot bakgrund av att en omläggning av verksamheten skulle kunna omöjliggöras med den förordade skyldigheten att betala tull efter förhållandena vid införseln och därjämte ränta på tullbeloppet.

Även om varven kan få tullfrihet redan vid införseln, anser generaltullstyrelsen och kommerskollegium nödvändigt att bibehålla möjligheten till tullrestitution för varven. Ämbetsverken finner det nämligen angeläget ej minst ur synpunkten av arbetsbesparing att i största möjliga utsträckning undvika förtullning i efterhand av tullfritt utlämnade materialier. I den mån osäkerhet råder om materielens framtida användning anses därför förtullning i vanlig ordning böra äga rum och restitution medges för det fall att materielen använts för restitutionsberättigat ändamål.

För att man skall kunna tillämpa reglerna om varvsindustrirestitution jämsides med regler om tullbefrielse är det enligt ämbetsverkens mening erforderligt att restitutionsreglerna kompletteras så att de i princip motsvarar dem som föreslagits i fråga om tullbefrielse. I ett par hänseenden utvecklas denna mening närmare.

Efter att ha erinrat om att tullrestitutionsförordningens bestämmelser inte medger överlåtelse av varvsmateriel anför ämbetsverken sålunda.

Däremot har Kungl. Maj:t av riksdagen fått bemyndigande — senast för tiden till utgången av år 1961 — att i fall, då särskilda skäl föreligga, medgiva att näringsidkare, som erhållit rätt till varvsindustrirestitution, må åtnjuta sådan tullrestitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av tullrestitution. För anpassning av varvsindustrirestitutionsbestämmelserna till tullbefrielsereglernas stadganden om överlåtelse synes erforderligt, att i restitutionsförordningen, lämpligen i förordningens 10 §, intages ett stadgande av innebörd, att generaltullstyrelsen skall äga lämna näringsidkare sådant medgivande som enligt nyssnämnda bemyndigande nu ankommer på Kungl. Maj:t och att nämnda befogenhet för styrelsen skall gälla även i fall, då artiklarna införts av sådan idkare av varvsrörelse som medgivits rätt till tullbefrielse för varvsmateriel. Därjämte torde i samma paragraf böra intagas en föreskrift, enligt vilken generaltullstyrelsen skall äga medgiva varvsindustrirestitution i fall, då artiklarna i oförändrat skick överlåtits till sådan idkare av varvsrörelse som nyss sagts.

I sammanhanget erinrar generaltullstyrelsen och kommerskollegium vidare om att bestämmelserna om varvsindustrirestitution inte innehåller någon föreskrift om skyldighet att återbetala restituerat tullbe-

l o p p i fall då teknisk utrustning, för vilken restitution åtnjutits, kommer till användning för annat ändamål än varvsarbete. Sådana föreskrifter torde enligt ämbetsverken ej heller ha ansetts nödvändiga med hänsyn till att restitutionsrätten för teknisk utrustning nu är begränsad till de större enheterna skeppsdocka, slip, stapelbädd och utrustningskaj. Ämbetsverken framhåller emellertid att läget synes bli ett annat därest varvsindustrirestitutionsrätten skulle utvidgas till att gälla varvens hela tekniska utrustning. Det torde då bli ofrånkomligt att komplettera bestämmelserna om varvsindustrirestitution med föreskrifter om skyldighet för restitutionsrättshavaren att betala restituerat tullbelopp jämte ränta, därest artiklarna skulle komma till användning för annat ändamål än varvsarbete, samt om utmätning och restitutionsrättens förverkande för det fall att näringsidkaren underlåter att fullgöra honom sålunda åvilande betalningsskyldighet. På motsvarande sätt som föreslagits i fråga om tullbefrielse bör emellertid enligt ämbetsverken möjlighet stå till buds att, utan att betalningsskyldighet inträder, förstöra eller återutföra artiklarna eller ock överlåta dem till idkare av varvsrörelse, som medgivits rätt till befrielse från tull vid införsel av sådana artiklar. Härjämte förordar ämbetsverken att betalningsskyldighet ej skall inträda för artiklar, som kan finna användning endast såsom skrot eller som på grund av olyckshändelse förstörts eller gått förlorade. Ämbetsverken föreslår att bestämmelser i nu nämnda hänseenden skall intagas i en ny paragraf i tullrestitutionsförordningen, betecknad 10 a §, samt i 8 och 11 §§ samma förordning.

Vid behandlingen i generaltullstyrelsen av det ifrågavarande ärendet har byråchefen *Hans Hartler* uttalat avvikande mening och förklarat, att enligt hans uppfattning tillräckliga skäl inte förebragts för att utvidga varvsindustrirestitutionsrätten till att omfatta jämväl varvens tekniska utrustning, varför han icke kunde biträda ämbetsverkens förslag i detta hänseende. Hartler anför.

Enligt min uppfattning bör samma tullrestitutionsregler gälla för alla produktionsgrenar, i den mån icke särskilda förhållanden motiverar en särbehandling av vissa grenar. För varvsindustrins vidkommande har dess speciella läge beaktats genom att restitution beviljas icke blott vid export utan även vid tillverkning av svenska fartyg. Att medgiva varven restitution för deras tekniska utrustning (bl. a. byggnader och maskiner) skulle innebära en ytterligare särbehandling, som enligt min mening icke bör ifrågakomma med mindre särskilda skäl kan anföras för en sådan åtgärd.

Hartler avvisar härvidlag i ärendet framförd argumentering rörande tullförhållandena i främmande länder och verkningarna av tillkomsten av EFTA samt anför vidare.

För en utvidgning av restitutionsrätten till att omfatta jämväl varvens tekniska utrustning har även åberopats den förändring, som varvens byggmetoder undergått och som medfört att hela skrovsektioner numera bygges i verkstäder för hopsättning på bädd. Det skall icke förnekas att varven härigenom kan få vidkännas en större tullbelastning än tidigare, men de

torde i princip härvidlag icke befinna sig i annat läge än andra industrier, vilkas produktion undergått en mera genomgripande mekanisering. I alla händelser kan berörda omständighet icke motivera en sådan särbehandling av varvsindustrin varom här är fråga.

Remissyttrandena

Vid remissbehandlingen har ämbetsverkens förslag i allt väsentligt tillstyrkts eller lämnats utan erinran. I en del yttranden — från industrihåll och av handelskammare — har särskilt betonats vikten av att de föreslagna tullättnaderna endast får åtnjutas för utrustning som uteslutande användes för egentlig varvsverksamhet. Därvid har viss kritik riktats mot generaltullstyrelsens och kommerskollegiums förslag till ändringar i tullrestitutionsförordningen, vilket inte anses avfattat så att restitutionsrätten blir på nyss angivna sätt begränsad. Även i övrigt har vissa erinringar framförts mot författningsförslagets utformning i denna del.

Den föreslagna utvidgningen av rätten till varvsindustrirestitution för teknisk utrustning har i princip godtagits av praktiskt taget alla remissinstanser. *Handelskammaren i Gävle* förklarar sig dock dela *Hartlers* principiella betänkligheter mot att varvsindustrin beviljas betydligt mer omfattande möjligheter till tullrestitution än som står övrig svensk industri till buds.

Sjöfartsstyrelsen understryker angelägenheten av att den svenska varvsindustrin i fråga om tullbelastning beredes likställighet med varven i andra skeppsbyggarländer. I nuvarande läge anses detta vara av särskild vikt. Orderstocken är enligt *sjöfartsstyrelsen* i snabbt sjunkande och de leveranskontrakt, som kommer till stånd, slutes till hårt pressade priser. De nu föreslagna åtgärderna är enligt *sjöfartsstyrelsen* främst av betydelse genom att de reducerar de svenska varvens investeringskostnader och därigenom underlättar den anpassning efter nya byggmetoder och den rationalisering i övrigt, som är en av förutsättningarna för att bibehålla företagens internationella konkurrenskraft.

Sveriges industriförbund har i princip inte något att erinra mot den föreslagna utvidgningen av varvsindustrirestitutionen. Emellertid förekommer vid varven, erinrar förbundet, i viss utsträckning tillverkning även av andra verkstadsprodukter än fartyg, såsom landångpannor, järnvägsvagnar m. m. Vid tillverkning av dylika produkter användes enligt förbundet i viss omfattning samma slag av produktionsutrustning som vid framställning av fartyg. En restitutionsrätt för sådan utrustning skulle, anför förbundet, på ett otillbörligt sätt gynna varven i förhållande till andra svenska verkstadsföretag, och i den mån utrustningen tillverkas inom landet skulle svenska maskintillverkare förlora det tullskydd de hittills haft.

Förbundet anser att restitutionsrätten bör gälla endast materiel och utrustning, som uteslutande kommer till användning vid egentlig varvsverksamhet. Förslaget att viss rörlig materiel, såsom transportmedel, traktorer och mobilkranar, ävensom handverktyg och rena förbrukningsartiklar skall

undantagas från de föreslagna förmånerna finner förbundet i och för sig lämpligt.

Sveriges mekanförbund understryker angelägenheten av att förändringar i avseende på tullrestitutionen för varvsindustrin genomföres på sådant sätt att övrig verkstadsindustri i minsta möjliga mån får sina nuvarande konkurrensvillkor försämrade. Liksom industriförbundet framhåller mekanförbundet att varven bedriver tillverkning av åtskilliga andra verkstadsprodukter än fartyg. Förbundet upplyser därjämte att varven utför legobehandling för andra verkstadsföretags räkning. Om varven medges tullrestitution för all teknisk utrustning skulle, anser mekanförbundet, med hänsyn till varvens mångsidiga verksamhet utomordentligt komplicerade övervaknings- och kontrollsvårigheter uppkomma.

Mekanförbundet hänvisar vidare till möjligheterna för varvsindustrin att anhålla om tullfrihet enligt 13 § tulltaxeförordningen för den tyngre tekniska utrustningen, vilken enligt uppgift endast i mindre omfattning och i vissa fall ej alls är föremål för inhemsk tillverkning. Då generaltullstyrelsen och kommerskollegium framhållit, att varvens tyngre tekniska utrustning till övervägande del är sådan att den uppfyller kvalifikationerna enligt nämnda stadgande, skulle, påpekar förbundet, den föreslagna utvidgningen av varvsindustrirestitutionen kunna inskränkas till ett relativt begränsat varuområde. Ett tillgodoseende av varvens önskemål om kostnadsreduktion på sagda sätt skulle, anser förbundet, innebära en för berörda parter inte minst ur administrativ synpunkt betydligt enklare lösning än den av ämbetsverken föreslagna.

Beträffande den föreslagna ändringen av 3 § tullrestitutionsförordningen anför *Bruksindustriföreningen*, att uttrycket »eller annan därmed jämförlig anläggning» icke medger en bestämd gränsdragning mellan å ena sidan produktionsbyggnader och å andra sidan sådana lokaler eller hus, som användes exempelvis till ritkontor, lager och förråd. — Vidare ifrågasätter föreningen om restitutionsrätten bör omfatta produktionsbyggnader i allmänhet och dessas tekniska utrustning. Sektioner för fartygen torde, anför föreningen, sammansättas i stora monteringshallar under det att maskineriet och andra delar än sektioner tillverkas i särskilda verkstadsbyggnader. För att icke de svenska leverantörerna av maskindelar och halvfabrikat, såsom smide och stålsgjutgods, skall ställas i ett sämre läge än utländska leverantörer av motsvarande varor, anser föreningen det rimligt att teknisk utrustning för dylika verkstäder icke omfattas av restitutionsrätten. Det bör enligt föreningens mening vara möjligt att göra en gränsdragning mellan dessa egentliga verkstäder och monteringshallarna för skrovsektioner. Därigenom skulle även svårigheterna minska att draga gränsen mellan maskiner, för vilka restitution må erhållas, och andra. Bruksindustriföreningen befarar, att införandet av restitutionsrätt enligt det föreliggande förslaget ej blott kommer att försämrade konkurrensvillkoren för de svenska industrier och stålverk, som nu är leverantörer till varven, utan även leda till att varven i större utsträckning än hittills begagnar sig av utländska varor.

I anslutning härtill erinrar föreningen om möjligheterna till tullfrihet jämlikt 13 § tulltaxeförordningen för sådana maskiner, som icke eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet.

Handelskammaren i Göteborg finner det rimligt, att de svenska varven i restitutionshänseende beredes lättnader, som ungefärligen är likvärdiga med dem, som förekommer i närliggande industriländer, där konkurrerande varvsföretag finnes.

Skånes handelskammare ger uttryck åt samma uppfattning och hänvisar därvid till den hårda internationella priskonkurrens, som råder inom varvsindustrin. Handelskammaren anser att restitutionsförmånen endast skall avse utrustning, som uteslutande användes för varvsarbeten i egentlig mening. Enligt handelskammarens uppfattning kan ett dylikt villkor, strikt tillämpat, ge en godtagbar avgränsning av tullfrihetens räckvidd. Av de förslagsställande ämbetsverkens uttalanden framgår också, anför handelskammaren, att en sådan tillämpning är avsedd.

Stockholms handelskammare understryker vikten av att den ifrågavarande tekniska utrustningen endast utnyttjas i samband med rena skeppsbyggnadsarbeten. Vidare framhåller handelskammaren att, då varven utför arbeten av annan art, någon speciell favör icke får komma varven till del i förhållande till övriga företag inom den mekaniska verkstadsindustrin. Erfarenheten torde enligt handelskammaren få utvisa, huruvida det är praktiskt möjligt att upprätthålla en tillfredsställande kontroll på detta område.

Även *Östergötlands och Södermanlands handelskammare* anser att endast teknisk utrustning, som uteslutande kommer till användning vid fartygstillverkning, bör omfattas av restitutionsrätt. Härför synes det handelskammaren ofrånkomligt att inskränkning sker ungefärligen i den omfattning, som av ämbetsverken förordats.

Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare är medveten om att svenska varv i betydande utsträckning köper sin produktionsutrustning från svenska tillverkare och att dessa tillverkare vid den föreslagna utvidgningen av restitutionsrätten kommer att förlora det tullskydd, som de hittills åtnjutit i konkurrens med utländska tillverkare. Handelskammaren vill likväl tillstyrka den föreslagna utvidgade restitutionsrätten. Det framhålles att bestämmelserna bör tillämpas på sådant sätt att restitution endast beviljas för sådan produktionsutrustning, som uteslutande användes för varvsarbeten.

I ett par yttranden har viss kritik riktats mot den föreslagna skyldigheten att återbetala restituerat tullbelopp i fall då teknisk utrustning, för vilken restitution åtnjutits, kommer till användning för annat ändamål än varvsarbete. Denna skyldighet anses med de av generaltullstyrelsen och kommerskollegium föreslagna beräkningsgrunderna bli alltför betungande.

Sjöfartsstyrelsen ifrågasätter sålunda om det inte är möjligt att mera generellt lätta på de bestämmelser, som föreslagits för tullbeläggning av artik-

lar, som överförts till annat användningsområde än varvsrörelse. Det synes sjöfartsstyrelsen inte kunna vara till nämnvärd nackdel vare sig med hänsyn till andra näringsidkares berättigade intressen eller från fiskalisk synpunkt, att tullen efter visst antal år avskrivs så att en överlåtelse av artikeln i fråga kan ske utan efterdebitering av tullavgift jämte ränta. Sjöfartsstyrelsen framhåller att som bestämmelserna nu är utformade kan en försäljning av äldre, brukbara maskiner omöjliggöras i praktiken främst med hänsyn till räntebelastningen. En uppmjukning av bestämmelserna skulle vidare förenkla tullverkets kontrollförfarande, slutar styrelsen.

Även *Skånes handelskammare* vänder sig mot bestämmelsen om tull- och ränteberäkning vid försäljning av begagnade maskiner. Sådana maskiner har enligt handelskammaren hittills i viss omfattning sålts till mindre industrier, som härigenom kunnat skaffa sig en billig utrustning. Till följd av den föreslagna bestämmelsen att tull vid försäljning i regel skall beräknas på maskinernas värde som nya och att årlig ränta på tullbeloppet skall utgå från införseldagen, blir enligt handelskammaren tullkostnaden så avsevärd, att det i de flesta fall skulle löna sig bättre för varven att skrota ned begagnade men användbara maskiner än att sälja dem. Det är icke obegränsat, fortsätter handelskammaren, att i stället utforma bestämmelsen så, att tull utgår allenast på maskinens värde vid försäljningen. Från tullsynpunkt bör detta beräkningssätt vara godtagbart, eftersom skillnaden mellan maskinernas värde som nya och värdet vid avyttringstillfället hänförs till värdeminskning, som uppstått vid maskinernas användning för tullfritt ändamål. Såvitt handelskammaren kan bedöma torde icke andra näringsidkares intressen trädas för nära genom att tullen beräknas på detta sätt.

Departementschefen

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen åtnjuter varvsindustrin i vårt land — liksom i flera andra länder — vissa lättnader i tullhänseende. Sålunda erhålles restitution av tull för material som ingår i fartygen och även för viss, framför allt tyngre varvsutrustning. Generaltullstyrelsen och kommerskollegium har nu föreslagit att möjligheterna till tullrestitution för varvsindustrin skall vidgas att omfatta i princip all teknisk utrustning för fartygsbyggande m. m. Utrustningen får dock inte vara avsedd att även användas för annat ändamål än egentligt varvsarbete. Vidare skall enligt förslaget undantag från restitutionsrätten göras för rörlig materiel och förbrukningsartiklar. Ämbetsverkens förslag är väsentligen betingat av att byggmetoderna vid varven under senare år ändrats därhän, att vissa arbeten som tidigare gjordes på stapelbädd nu utföres i verkstäder och montagehallar. Sålunda bygges skrovsektioner i varvens verkstäder och monteras först därefter vid stapelbädd eller liknande anläggning. För teknisk utrustning i verkstäder och montagehallar får emellertid enligt gällande ordning restitution ej åtnjutas. Varvsindustrin har härigenom fått vidkännas en relativt sett större tullbelastning än tidigare.

Generaltullstyrelsens och kommerskollegiums förslag i denna del, vilket innebär ett tillgodoseende av önskemål från varvsindustrin, har i princip godtagits vid remissbehandlingen. Förslaget kan i allt väsentligt sägas åsyfta en anpassning av restitutionsrätten till den tekniska utvecklingen på fartygsbyggandets område. Ett genomförande av förslaget torde därför för varvsindustrin i stort sett endast innebära ett återställande av de ursprungligen avsedda förmånerna i restitutionshänseende. Det kan för övrigt erinras om att ett första steg i denna riktning togs vid 1959 års riksdag då — med bifall till förslag i prop. nr 64 — varvsindustrins nu slutligt behandlade framställning av den 4 december 1957 i så måtto tillgodosågs, att utrustningskaj jämställdes med stapelbädd.

Med anledning av att vissa remissinstanser erinrat om den möjlighet till tullfrihet, som stadgandet i 13 § tulltaxeförordningen erbjuder, vill jag framhålla att där avsett förordnande om tullfrihet bl. a. förutsätter att ifrågakommande varuslag kan på ett nöjaktigt sätt tulltekniskt avgränsas. Så torde i många fall icke vara förhållandet med varvsindustrins tekniska utrustning. Möjligheten till tullfrihet enligt nämnda paragraf torde sålunda — även om förutsättningar därför i övrigt föreligger, vilket ingalunda alltid torde vara fallet — inte vara tillfyllest för de ändamål varom i förevarande sammanhang är fråga.

Av här anförda skäl anser jag mig böra tillstyrka att restitutionsrätten vidgas i överensstämmelse med vad ämbetsverken föreslagit. Därvid bör — såsom jämväl påpekats i flera remissyttranden — de avsedda undantagen för rörlig materiel och förbrukningsartiklar komma till uttryck i tullrestitutionsförordningen. I anslutning till vad jag sålunda tillstyrkt vill jag ytterligare framhålla att rätten till restitution för teknisk utrustning bör omfatta endast sådan utrustning, som uteslutande användes vid egentlig varvsverksamhet, och detta även om utrustningen i och för sig är att anse såsom speciell varvsutrustning. Restitution bör således inte få åtnjutas för maskiner och verktyg, vilka helt eller delvis kommer till användning vid tillverkning eller montering av artiklar, hänförliga till varvens tekniska utrustning. Däremot bör restitutionsrätten omfatta maskiner och verktyg, som användes — uteslutande vid egentlig varvsverksamhet — för tillverkning av i fartyg ingående utrustningsdetaljer, även om inmonteringen av föremålen ombesörjes av annat företag än tillverkaren.

I förevarande sammanhang vill jag slutligen nämna att jag biträder ämbetsverkens förslag i vad det avser att restitutionsrätten för teknisk utrustning i sitt utvidgade skick skall förbehållas idkare av varvs- eller verkstadsrörelse.

Särskilda problem uppstår om teknisk utrustning, efter det att restitution åtnjutits, sedermera användes eller överlättes för användning för annat ändamål än varvsverksamhet i egentlig mening. Att i sådant fall tull i princip bör betalas för utrustningen synes ligga i sakens natur. Generaltullstyrelsen och kommerskollegium har föreslagit att tullen skall beräknas efter förhål-

landena vid införseln samt att därjämte sex procent årlig ränta skall erläggas på tullbeloppet, räknad från införseln. En sådan beräkningsgrund kan emellertid, såsom påpekats i ett par remissyttranden, bli alltför betungande och leda till orimliga konsekvenser. Det skulle t. ex. efter ett antal år kunna ställa sig fördelaktigare att skrota ned än att för bruk på annat håll sälja en i och för sig fullt användbar maskin. Det bör i sådant fall vara godtagbart att låta tull utgå allenast på maskinens värde vid försäljningen, eftersom värdeminskningen uppstått vid maskinens användning för tullfritt ändamål. Med en dylik beräkningsgrund torde andra näringsidkares berättigade intressen inte trädas för nära. Ett sådant system är ej heller någon nyhet för vår tullagstiftning. Det användes t. ex. vid överlåtelse av tullfritt införd markutrustning, som använts vid civil luftfart (se 33 § tulltaxeringskungörelsen).

Jag förordar sålunda att tullen beräknas efter det värde utrustningen har då den tages i anspråk för annat ändamål än egentlig varvsverksamhet eller då den överlåtes. I enlighet med vad generaltullstyrelsen och kommerskollegium föreslagit bör betalningsskyldighet ej inträda vid återutförelse eller då utrustningen genom olyckshändelse eller eljest förstörts eller gått förlorad eller ock nedskrotats. Tullbefrielsen bör likaledes kvarstå, om utrustningen överlåtes till någon, som medgivits rätt till tullrestitution för sådan utrustning. Av ämbetsverken förordad stadgande om utmätning vid fall av underlåtenhet att fullgöra betalningsskyldighet kan av mig tillstyrkas. Vidare synes, såsom också föreslagits, bestämmelse böra meddelas om att rätt till varvsindustrirestitution i sådant fall skall kunna förklaras förverkad.

Det hittills tidsbegränsade bemyndigandet att medge varvsindustrirestitutionsberättigad näringsidkare rätt att åtnjuta sådan restitution även då de av honom använda artiklarna införts av annan sådan näringsidkare bör, såsom ämbetsverken föreslagit, i förevarande sammanhang inskrivas i tullrestitutionsförordningen och därmed ges permanent karaktär. Befogenheten i fråga torde böra anförtros åt generaltullstyrelsen.

Vid sidan av den utvidgning i materiellt hänseende av varvens tullfrihetsförmåner som behandlats i det föregående har generaltullstyrelsen och kommerskollegium även föreslagit, att nämnda förmåner skulle få åtnjutas i form av tullfrihet vid införseln och alltså icke endast, såsom för närvarande, genom tullrestitution. Avsikten härmed är att i klara fall uppnå en förenkling av förfarandet.

Även enligt min mening framstår det som önskvärt att på längre sikt komma fram till enklare former för tullbefrielsen än det nuvarande restitutionsförfarandet. En ändring i sådan riktning synes emellertid kunna medföra konsekvenser, som icke kan säkert överblickas utan mera ingående överväganden än som nu är möjliga. Då det torde vara angeläget att ämbetsverkens förslag i övriga delar så snart som möjligt blir föremål för beslut av statsmakterna, har jag ansett att prövningen av den avsedda omläggningen av förfarandet bör något anstå. I sammanhanget kan erinras om att även andra ändringar i de berörda författningarna, särskilt tullrestitu-

tionsförordningen, torde komma att aktualiseras under de närmaste åren, bl. a. som en följd av pågående organisationsundersökningar inom generaltullstyrelsen.

Vid detta ställningstagande från min sida torde de särskilda förslag av generaltullstyrelsen och kommerskollegium, som är avhängiga av den av ämbetsverken förordade tullfriheten, inte här behöva upptagas till närmare behandling.

Jag får slutligen erinra om att det av Sveriges varvsindustriförening framställda önskemålet om tullfrihet eller restitution av tull för kranmaster och liknande utrustning, som användes för montering av lyftkranar, i allt väsentligt har tillgodosetts genom beslut av 1960 års riksdag. Med bifall till prop. nr 121 infördes nämligen då ett nytt stadgande i tullrestitutionsförordningen — 6 a § — enligt vilket s. k. reducerad restitution må åtnjutas bl. a. vid återutförelse av materiel, som införts för tillfälligt brukande vid vissa arbeten, till vilka ifrågavarande monteringsarbeten är hänförliga. Restitution må i sådana fall åtnjutas för tullbeloppet med avdrag av fem procent för varje påbörjad månad efter materielens införelse.

Vid angivna förhållande anser jag — i likhet med generaltullstyrelsen och kommerskollegium — att framställningen i fråga ej bör föranleda någon vidare åtgärd.

III. Kvarnindustrirestitution

Gällande ordning

Enligt 4 § tullrestitutionsförordningen äger idkare av kvarnrörelse vid utförelse av mjöl av råg eller vete samt gryn av vete under viss förutsättning åtnjuta restitution av tull (kvarnindustrirestitution) för en motsvarande myckenhet omalen spannmål av samma slag, vilken inom sex månader före utförelsen av honom införts från utlandet.

Provtyper av ifrågavarande förmalningsprodukter skall varje år fastställas av en kommission (mjöltypskommissionen), bestående av tre personer, av vilka två utses av Kungl. Maj:t och en av sammanslutning av kvarnägare.

Generaltullstyrelsen och kommerskollegium

Ämbetsverken hemställer att tullrestitutionsförordningens bestämmelser om kvarnindustrirestitution måtte upphävas såsom numera betydelselösa. Råg och vete är nämligen, såsom ämbetsverken framhåller, numera tullfria och i stället belagda med införelseavgift enligt förordningen den 7 juni 1956 (nr 401) angående reglering av införelsen av vissa levande djur och jordbruksprodukter m. m. Vid utförelse av här i riket framställda produkter, för vilkas framställning åtgått från utrikes ort införd spannmål, medges för närvarande icke någon restitution av erlagd införelseavgift. I stället kan s. k.

exportbidrag ifrågakomma, vilka i förekommande fall utbetalas av ekonomiska föreningen Svensk spannmålshandel.

Remissyttrandena

Vid remissbehandlingen har någon erinran inte gjorts mot ämbetsverkens förslag i denna del.

Statens jordbruksnämnd uttalar att den bidragsgivning som sker genom Svensk spannmålshandel hittills inte ansetts kunna ersätta ett restitutionsförfarande i det — låt vara tämligen ovanliga — fallet, att exportvaran framställts på uteslutande utländsk spannmål. I sådant fall ges emellertid, alldeles oberoende av reglerna om kvarnindustrirestitution, restitution genom jordbruksnämndens försorg.

Svensk spannmålshandel har gjort enahanda uttalanden som statens jordbruksnämnd.

Departementschefen

Då bestämmelserna om kvarnindustrirestitution inte längre äger aktualitet, biträder jag generaltullstyrelsens och kommerskollegiums förslag att 4 § tullrestitutionsförordningen skall upphävas. Därmed kommer också mjöltypskommissionen att avskaffas.

IV. Fråga om restitution av införselavgift i vissa fall

Gällande ordning

Enligt 2 § förordningen den 13 maj 1960 (nr 396) om frihet från införselavgift i vissa fall må restitution av skatt eller annan avgift, som erlagts till tullverket på grund av införsel till riket, i den mån återbäring av det erlagda beloppet icke i annan ordning kan medgivas, åtnjutas i den utsträckning restitution av tull med stöd av 2, 4, 5, 6 eller 6 a § förordningen angående tullrestitution beviljas för varan eller, i fråga om tullfri vara, skulle beviljas, därest varan var tullbelagd.

Generaltullstyrelsen och kommerskollegium

Förordningen om frihet från införselavgift har icke avseende på fall då varvsindustrirestitutions- eller flygindustrirestitutionsbestämmelserna är tillämpliga. Ämbetsverken framhåller att anledningen härtill är att dylik restitution kan åtnjutas även då fråga är om fartyg och luftfartyg, som ej utföres ur riket eller avgår i utrikes trafik, och att gällande skatteförfattningar icke torde medge återbäring av skatt på här i riket tillverkade varor och artiklar i den mån dessa kommer till användning för utrustning av sådana fartyg och luftfartyg. Då fråga är om fartyg och luftfartyg, som skall utföras ur riket eller avgå i utrikes trafik, ansågs vid tiden för förordningens tillkomst att behovet av återbäring av eller befrielse från skatt var tillgodosett inom ramen för respektive skatteförfattningar i fråga om såväl från ut-

rikes ort införd som här i riket tillverkad skattepliktig vara. Enligt ämbetsverken är det emellertid önskvärt att möjligheterna till restitution av skatt som erlagts vid införsel helt regleras genom förordningen om frihet från införselavgift i vissa fall. Ämbetsverken förordar därför att 2 § i förordningen ändras så att den kommer att medge restitution av skatt även i fall då, vid utförsel, varvsindustrirestitution eller flygindustrirestitution beviljas eller, beträffande tullfri vara, skulle beviljas, därest varan var tullbelagd. Därjämte föreslås för varvsindustrin viss ytterligare restitutionsmöjlighet, vilken sammanhänger med det i det föregående återgivna förslaget om införande av tullfrihet för varvsmateriel.

Remissyttrandena

Vid remissbehandlingen har generaltullstyrelsens och kommerskollegiums förslag i denna del inte föranlett något yttrande.

Departementschefen

Enligt 2 § förordningen den 13 maj 1960 om frihet från införselavgift i vissa fall skall olika skatter och avgifter, som erlagts till tullverket på grund av införsel, i princip återbäras i samma utsträckning som tull. Vad nu sagts gäller ej då fråga är om varvsindustrirestitution eller flygindustrirestitution. De särskilda skatteförfattningarna har dock tidigare medgivit och medgiver alltjämt i viss utsträckning befrielse från skatt i samband med att varvs- eller flygindustrirestitution erhålles vid utförsel av fartyg eller flygplan.

Generaltullstyrelsen och kommerskollegium har, såvitt nu är av intresse, föreslagit att den ifrågavarande bestämmelsen skall göras tillämplig även vid varvsindustrirestitution och flygindustrirestitution, när sådan restitution beviljas på grund av utförsel av fartyg eller flygplan. Som skäl för förslaget anför ämbetsverken att det är önskvärt att möjligheterna till restitution av vid införsel erlagd skatt helt regleras genom 1960 års förordning.

De stadganden i olika punktskatteförfattningar, som i det aktuella hänseendet motsvaras av 1960 års förordning, har, såsom redan antytts, upphävts eller avses komma att upphävas i samband med andra ändringar i författningarna. Härigenom kommer hittillsvarande möjligheter till återbäring av införselskatter vid flyg- eller varvsindustrirestitution att bortfalla. Detta förhållande torde emellertid för nu ifrågavarande industrier vara av ingen eller jämförelsevis underordnad betydelse. Nämnas kan bl. a. att allmän varuskatt i regel inte utgår. Frågor av hithörande slag torde i praktiken endast avse fartygens behov i enstaka fall av grammofonvaror, äkta mattor och vissa varor av pälskinn. Med hänsyn härtill och mot bakgrunden av den utvidgning av rätten till varvsindustrirestitution, som nyss förordats, anser jag mig icke böra tillstyrka ämbetsverkens förslag i angivna del.

V. Departementschefens hemställan

De föreslagna författningsändringarna bör träda i kraft den 1 januari 1962. I enlighet med bestämmelserna i 3 § tullrestitutionsförordningen kommer den utvidgade rätten till varvsindustrirestitution att omfatta även sådana materialier och artiklar, som importerats före ikraftträdandet, därest det arbete varom är fråga slutförts efter samma tidpunkt.

Under återopande av vad sålunda anförts och under framhållande av att hinder icke synes möta för att frågan behandlas av riksdagen senare än under innevarande vårsession hemställer föredragande departementschefen här efter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställer förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Norén

**Av generaltullstyrelsen och kommerskollegium lämnad redogörelse
för tullättnader som står varvsindustrin till buds i vissa
främmande länder**

I *England* gällande bestämmelser om tullfrihet för skeppsbyggnadsmaterialier (varvsindustrirestitution) återfinnas i avdelningarna 5 och 9 av »The Import Duties Act» av år 1958 samt i bilagan 3 till denna lag. Enligt nämnda bestämmelser äro varor och materialier av vad slag som helst fria från tull, då de införas direkt till s. k. registrerade skeppsvarv för att där användas för byggnad, reparation eller utrustning av fartyg med en bruttodräktighet av 80 registerton eller däröver. Sådana fartyg äro enligt den engelska tulltaxan fria från tull även om de äro av sådant slag att förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till huvuduppgiften. Vidare åtnjutes tullfrihet för vissa uppräknade varor, avsedda att användas för tillverkning av framdrivningsmaskinerier för fartyg ävensom för tillbehör därtill. Sistnämnda tullfrihet är dock icke förbehållen endast registrerade skeppsvarv utan må åtnjutas av envar näringsidkare, som bedriver tillverkning av fartygsmaskinerier. Rätten till tullfrihet gäller ej endast i fråga om varor och materialier, som skola infogas i själva fartyget, utan även beträffande exempelvis utrustnings- och inredningsartiklar till fartyg, materialier för uppförande eller reparation av monteringshallar och andra produktionsbyggnader samt handverktyg, verktygsmaskiner, instrument m. m. Å andra sidan äro varor och materialier, avsedda att inom varvsanläggningen användas för annat ändamål än fartygsbygge, som regel icke fria från tull. Vad nu sagts gäller exempelvis i fråga om kontorsmaskiner och materialier för byggnad eller reparation av kontorslokaler. — Med registrerat skeppsvarv avses i detta sammanhang sådant område, inom vilket ett varvsföretag bedriver allenast varvsverksamhet och som blivit registrerat av »The Commissioners of Customs and Excise». Registrering medges normalt alla varv, som bygga fartyg av föreskriven storlek, oavsett huruvida dessutom annan tillverkning bedrivs eller ej. För att förhindra missbruk av tullfrihetsbestämmelserna drages gränsen för varvsområdet så snävt, att all annan produktionsverksamhet än sådan som avser skeppsbyggnad kommer att ligga utanför området. Däremot kräves ej att varvsområdet skall vara inhägnat. Som villkor för registrering gäller att varvsidkaren ställer generell säkerhet (bond) av sådan storlek att densamma täcker tullen för de vid varje särskilt tillfälle inom varvsområdet lagrade materialierna. Säkerhetsbeloppets storlek beräknas på basis av importens värde under ett tidigare år och utgör 25 procent av sålunda beräknat värde. Såsom säkerhet användes i allmänhet bankgaranti.

Vad avser de lättnader som i *Norge* äro tillförsäkrade varvsindustrin har en kortfattad redogörelse härför lämnats i en av nordiska ekonomiska samarbetsutskottet år 1957 avgiven rapport (speciell del s. 286). Enligt rapporten åtnjuta norska skeppsvarv gottgörelse för nybyggen med sex procent av fartygets försäljningspris, om fartygets bruttodräktighet överstiger 75 ton, samt med tre procent, om bruttodräktigheten uppgår till minst 50 och högst

75 ton. För reparationer och ombyggnader medgivas verkstäder gottgörelse med fyra procent av reparationskostnaderna för fartyg över 75 ton, dock endast för den del av kostnaderna som överstiger 1 000 norska kronor. För såväl nybyggnader som reparationer och ombyggnader åtnjutes gottgörelse oavsett huruvida inhemska eller utländska materialier kommit till användning. I försäljningspriset (reparationskostnaderna) må emellertid endast inräknas vad som är levererat inom landet och således icke materialier, som exempelvis tillhandahållits av den utländske beställaren eller införts tullfritt på grund av specialbestämmelser. Gottgörelse må åtnjutas endast av verkstäder (varv), som hava självständiga kontrakt med fartygens ägare (köpare), och således icke av underleverantörer till varv eller verkstäder. För fartyg som icke har eget framdrivningsmaskineri kan gottgörelse ej ifrågakomma.

I *Danmark* gällande regler om skeppsbyggnadsgottgörelse äro intagna i § 184 av lov nr. 1 av den 28 januari 1959, vilken lag trätt i kraft den 1 februari samma år. Jämlikt sagda paragraf i dess lydelse enligt lov nr. 45 av den 29 februari 1960 må gottgörelse av tull åtnjutas vid nybyggnad, ombyggnad eller reparation i Danmark av sådana fartyg, som vid införsel från utlandet äro tullfria, enligt följande.

1. Vid nybyggnad av fartyg (med tillhörande maskiner och inventarier) må gottgörelse åtnjutas för använda tullpliktiga materialier av utländskt och danskt ursprung. Tullstyrelsen fastställer närmare bestämmelser för gottgörelsens beräkning.

2. Vid ombyggnad eller reparation av fartyg (med tillhörande maskiner och inventarier) må gottgörelse av tull åtnjutas för använda materialier av utländskt ursprung. Gottgörelse må åtnjutas även för eventuell materialförlost, som uppstått under arbetets utförande.

3. Vid ombyggnad eller reparation av fartyg (med tillhörande maskiner och inventarier) på danska skeppsvarv må gottgörelsen vidare omfatta sådana obegagnade föremål av danskt ursprung som maskiner med därtill direkt knutna tillbehör (såsom propellrar, axlar och propelleraxelrör), instrument, tågvirke, ställinor samt spik, skruvar och bultar m. m. Varvet må åtnjuta gottgörelse med ett belopp, som svarar mot tullen för ifrågavarande varor i det skick, vari de levererats till varvet. Tullstyrelsen fastställer närmare bestämmelser för gottgörelsens beräkning.

4. Vid installation utanför skeppsvarv i begagnade fartyg av obegagnade maskiner med därtill direkt knutna tillbehör (såsom propellrar, axlar och propelleraxelrör) av danskt ursprung må gottgörelse medgivas leverantörerna med belopp, som svarar mot tullen för ifrågavarande varor i det skick, vari de föreligga vid installationen. Tullstyrelsen fastställer närmare bestämmelser för gottgörelsens beräkning.

I *Västtyskland* lär i princip tull icke uttagas för materialier, som komma till användning vid byggnad, reparation eller utrustning av tullfria sjögående fartyg och flodfartyg. Kranar till utrustningskajer såväl som maskiner, verktyg, instrument och dylikt, som inom varvet komma till användning i plåtbearbetningsverkstäder, smidesverkstäder, maskinverkstäder o. s. v., torde däremot icke inrymmas under tullfrihetsbestämmelserna. Enligt uppgift äro emellertid vissa varv belägna inom frihamn, därvid tullfrihet åtnjutes för all införd materiel.

Generaltullstyrelsens och kommerskollegiums författningsförslag**Förslag**

till

**förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307)
angående tullrestitution**

Kungl. Maj:t har, i överensstämmelse med riksdagens beslut, funnit gott förordna, dels att 4 § förordningen den 4 oktober 1929 angående tullrestitution¹ skall upphöra att gälla, dels att 3, 8, 9 a, 10 och 11 §§ förordningen skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, dels ock att i samma förordning skall införas en ny paragraf, betecknad 10 a §, av nedan angiven lydelse.

3 §.

Idkare av varvs- eller verkstadsrörelse äger att efter verkställd byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning, inberäknat förseende med reservdelar, av svenskt eller utländskt fiske-, last- eller sjöräddningsfartyg med en längd av minst åtta meter, mätt från förkant av förstäven till akterkant av akterstäven, annat svenskt eller utländskt fartyg av mer än 70 tons bruttodräktighet, utländskt järnfartyg även av 70 tons bruttodräktighet eller därunder, av skeppsdocka, dockport, ponton eller mudderverk eller av för varvsarbete avsedd produktionsbyggnad, slip, stapelbädd, utrustningskaj eller annan därmed jämförlig anläggning, för vilkas byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller, i förekommande fall, sjösättning använts av honom från utlandet införda materialier eller andra artiklar, åtnjuta restitution av tull (*varvsindustrirestitution*) för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka inom fem år före arbetets slutförande av honom införts från utlandet.

Vad i första stycket sägs om idkare av varvs- eller verkstadsrörelse skall äga motsvarande tillämpning å fartygsägare såvitt avser ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning, inberäknat förseende med reservdelar, av honom tillhörigt fartyg av ovannämnt slag.

I fråga om svenskt fartyg, som är undantaget från ovillkorlig mätningsskyldighet, skall beträffande varvsindustrirestitution 70 tons bruttodräktighet anses motsvara 20 meters längd, mätt enligt gällande förordning angående fartygs byggnad och utrustning.

Rätt till varvsindustrirestitution gäller jämväl i avseende å artiklar, som gått förlorade vid arbetets utförande.

8 §.

Rätt till — — — i konkurs.

Underlåter näringsidkare att fullgöra honom enligt 10 a § åvilande betalningsskyldighet, må på generaltullstyrelsen ankomma att efter samråd med kommerskollegium pröva huruvida rätten till varvsindustrirestitution skall förklaras förfallen.

¹ Senaste lydelse av 3, 9 a, 10 och 11 §§ se 1960:394.

9 a §.

Restitution av tull enligt denna förordning må ej åtnjutas med mindre tullbeloppet jämte, i förekommande fall, beloppet av skatt eller annan avgift, som erlagts till tullverket på grund av införsel till riket och som av tullverket skall samtidigt med tullbeloppet restitueras, uppgår till sammanlagt lägst etthundra kronor, såvitt angår 2, 3, 3 a eller 5 §, femtio kronor, såvitt angår 6 §, och tvåhundra kronor, såvitt angår 6 a §.

Restitution av — — — öretal bortfaller.

10 §.

Generallullstyrelsen må i särskilda fall medgiva utsträckning av de i 2, 3, 3 a och 5 §§ fastställda tidrymder. Vidare må generallullstyrelsen medgiva, att tullrestitution, som avses i 2 och 3 a §§, må åtnjutas jämväl i det fall, att hinder uppstått för artiklarnas användning för i sistnämnda paragrafer omförmälda arbeten och artiklarna på grund därav återutföras, ävensom att tullrestitution, som avses i 2, 3 och 3 a §§, må åtnjutas då det för sökanden skulle medföra synnerlig kostnad eller olägenhet att visa de använda artiklarnas slag och ursprung, men han ådagalagt, att artiklarna till myckenhet och beskaffenhet överensstämma antingen med artiklar, som av sökanden införts från utlandet, eller med artiklar, som av honom framställts med användande av artiklar, införda av honom.

Likaledes må generallullstyrelsen medgiva, att näringsidkare, vilken erhållit rätt till tullrestitution, som avses i 3 §, må åtnjuta sådan restitution oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av tullrestitution, eller av idkare av varvsrörelse, som enligt vad därom stadgas medgivits rätt till befrielse från tull för artiklar varom i sistnämnda paragraf är fråga, ävensom i fall, då artiklarna återutförts utan att hava kommit till användning, eller då artiklarna kunnat komma till användning endast såsom skrot eller på grund av olycka förstörts eller gått förlorade, eller ock då artiklarna i oförändrat skick överlåtits till sådan idkare av varvsrörelse som nyss sagts.

10 a §.

Skola till varvs tekniska utrustning hänförliga artiklar, för vilka restitution enligt 3 § åtnjutits, komma till användning för annat ändamål än som avses i sagda paragraf, skall vad i 9 § andra stycket stadgas om skyldighet att inbetala tullbelopp jämte ränta äga motsvarande tillämpning. Underlåter näringsidkaren att fullgöra honom sålunda åvilande betalningsskyldighet, skall tullbeloppet jämte räntan omedelbart uttagas genom utmätning.

Vad i första stycket sägs om betalningsskyldighet skall ej gälla i fall, då artiklarna återutföras eller överlåtas till sådan idkare av varvsrörelse som enligt vad därom stadgas medgivits rätt till befrielse från tull för artiklar, varom här är fråga. Ej heller skall betalningsskyldighet inträda, då fråga är om artiklar, som på grund av förslitning eller av annan orsak kunna finna användning endast såsom skrot eller som på grund av olycka förstörts eller gått förlorade.

På Konungens prövning i varje särskilt fall skall bero i vad mån och under vilka villkor betalningsskyldighet, som avses i denna paragraf, helt eller delvis må eftergivnas, då eljest synnerliga skäl därtill äro.

11 §.

Vid tillämpning av denna förordning skall, utom i fall som i nästföljande punkt sägs, varas införsel anses hava skett den dag, från vilken anstånd

med fullgörande av de med varans förtullning sammanhängande förpliktelser mot tullverket skall enligt därför gällande stadganden beräknas. I fall, då generaltullstyrelsen med stöd av 10 § andra stycket medgivit att näringsidkare, vilken erhållit rätt till tullrestitution, som avses i 3 §, må åtnjuta sådan restitution oaktat de av honom använda artiklarna införts av idkare av varvsrörelse, som enligt vad därom stadgas medgivits rätt till befrielse från tull för artiklar varom i sistnämnda paragraf är fråga, skall varas införsel anses hava skett den dag, då tullbeloppet påförts sistnämnde rörelseidkare. Förordningen avser icke blott varor, som införts direkt från utlandet, utan även varor, som inkommit från frihamn, uttagits från tullnederlag eller transitupplag eller ankommit efter transitering.

Vad i denna förordning stadgas angående tullrestitution vid utförsel gäller även, då gods, för vilket sådan restitution ifrågasättes, utförts till frihamn, samt, vad angår gods, för vilket allmän industrirestitution eller handelsrestitution ifrågasättes, då godset levererats till i första stycket omförmäld idkare av varvsrörelse, som medgivits rätt till sådan befrielse från tull som där sägs, för att av denne användas uteslutande för i 3 § omförmälda arbeten, eller såsom förnödenhets- eller proviantartiklar ombordtagits å fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik.

Vid tillämpning av 6 §, 6 a §, 10 § andra stycket och 10 a § andra stycket skall med där avsedd återutförsel jämföras förstöring under myndighets kontroll.

Denna förordning träder i kraft den — — — — Idkare av varvsrörelse, som enligt vad därom stadgas medgivits rätt till befrielse från tull för materialier eller andra artiklar, vilka införas för att av honom användas uteslutande för i 3 § denna förordning omförmälda arbeten, må, därest han vid den tidpunkt, från och med vilken medgivandet gäller, äger rätt till tullrestitution enligt sagda paragraf och innehar materialier eller andra artiklar, uteslutande avsedda för sådana arbeten, oaktat artiklarna icke kommit till användning åtnjuta restitution enligt för varvsindustrirestitution eljest gällande bestämmelser för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka före samma tidpunkt införts av honom, dock under villkor tillika, att artiklarna redovisas som om de vid tidpunkten för införseln hade införts av rörelseidkaren under anspråk på sådan befrielse från tull som ovan sagts.

Det alla som vederbör etc.

Förslag

till

kungörelse om ändring i kungörelsen den 4 oktober 1929 (nr 308) med tillämpningsföreskrifter till förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna, att 6, 7, 8, 10 och 11 §§ kungörelsen den 4 oktober 1929 med tillämpningsföreskrifter till förordningen samma dag angående tullrestitution¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges samt att i samma kungörelse skall införas en ny paragraf, betecknad 9 a §, av nedan angiven lydelse.

¹ Senaste lydelse av 6, 7, 8, 10 och 11 §§ se 1960:395.

6 §.

Så snart i 3 eller 3 a § förordningen angående tullrestitution omförmått arbete slutförts, skall för åtnjutande av restitution som där avses uppgift om det slutförda arbetet avgivas till tullanstalt.

Skall gods, för vilket varvsindustrirestitution, särskild restitution eller reducerad restitution ifrågasättes, under myndighets kontroll förstöras, skall anmälan rörande den tillämnade förstörelsen göras, då fråga är om varvsindustrirestitution, hos den kontrollerande tullanstalten men eljest hos närmaste distrikttullanstalt.

Vill näringsidkare under anspråk på varvsindustrirestitution överlåta gods till sådan idkare av varvsrörelse som enligt vad därom stadgas medgivits rätt till befrielse från tull för materialier eller andra artiklar, vilka införas för att av honom användas uteslutande för i 3 § förordningen angående tullrestitution omförmålda arbeten, eller vill näringsidkare under anspråk på allmän industrirestitution eller handelsrestitution leverera gods till sådan idkare av varvsrörelse som nyss sagts, skall näringsidkaren avlämna varuanmälan å godset till den tullanstalt, som utövar kontroll över hans verksamhet. Sedan godset av tullanstalten undersökts enligt vad i 7 § sägs och överlåtelse eller leverans ägt rum, skall så anses som om godset respektive den del därav, för vilken restitution av tull kan ifrågakomma, hade vid tidpunkten för överlåtelsen eller leveransen och under anspråk på sådan befrielse från tull som ovan sagts införts av den rörelseidkare, till vilken godset överlåtits eller levererats.

Beträffande gods, — — — före utförseln.

7 §.

Efter mottagande av vederbörlig i 6 § omförmåld uppgift, anmälan rörande tillämnad förstörelse av restitutionsgods eller varuanmälan skall tullanstalt underkasta godset undersökning till utrönande av dess mängd och beskaffenhet.

Beträffande gods, — — — statsverkets rätt.

Utän hinder — — — medgiva restitution.

8 §.

Angående tullkontroll — — — tullstadgan föreskrivet.

Om gods, för vilket varvsindustrirestitution, särskild restitution eller reducerad restitution ifrågasättes, skall förstöras, åligger det vederbörande myndighet att efter framställning utöva kontroll över förstörelsen, som skall ske på varuhavarens bekostnad. Skall kontrollen utövas av annan myndighet än distrikttullanstalten för den ört, där tullbeloppet debiterats, eller, då fråga är om gods, för vilket varvsindustrirestitution ifrågasättes, annan myndighet än den kontrollerande tullanstalten, skall det därjämte åligga ifrågavarande myndighet att på framställning utfärda bevis rörande sålunda företagen kontroll. I fråga om kontrollen över gods som avses i detta stycke skall i övrigt iakttagas att, sedan godset undergått i 7 § föreskriven undersökning, detsamma skall stå under tullkontroll till dess förstörelsen verkställts eller, då kontroll över förstörelsen skall utövas av annan myndighet än tullmyndighet, godset omhändertagits av denna andra myndighet.

Har i — — — är stadgat.

Medgivande av — — — på tullanstalt.

9 a §.

Vad i 6 § andra, tredje och fjärde styckena, 7 § första och tredje styckena samt 8 § stadgas beträffande gods, för vilket varvsindustrirestitution ifrå-

gasättes, skall i tillämpliga delar gälla i fråga om till varvs tekniska utrustning hänförligt gods, för vilket varvsindustrirestitution åtnjutits och befrielse jämlikt 10 a § förordningen angående tullrestitution från skyldighet att inbetala restituerat tullbelopp påyrkas. Har utförsel av teknisk utrustning, som nyss sagts, skett utan sådan tullkontroll som enligt 8 § skall utövas, skall tullbelopp jämte ränta enligt 9 § sagda förordning inbetalas, med mindre utförseln styrkes på sätt i 9 § denna kungörelse sägs.

På den kontrollerande tullanstaltens prövning skall bero huruvida förutsättningar föreligga för att betalningsskyldighet som avses i 10 a § förordningen angående tullrestitution ej skall inträda i fråga om där avsedda artiklar, som på grund av förslitning eller av annan orsak kunna finna användning endast såsom skrot eller som på grund av olycka förstörts eller gått förlorade.

10 §.

Prövning av fråga om utbekommande av restitutionsbelopp eller om avförande av sådant belopp i fall, då befrielse från erläggande av motsvarande tullbelopp åtnjutits, ankommer på generaltullstyrelsen, i den mån styrelsen icke finner prövningen lämpligen kunna överlåtas på lokal tullmyndighet. Ansökning om utbekommande eller avförande av restitutionsbelopp skall göras:

a) beträffande *allmän industrirestitution eller handelsrestitution* inom ett år från den dag, då utförsel ägt rum eller leverans verkstälts till sådan idkare av varvsrörelse som avses i 11 § andra stycket förordningen angående tullrestitution;

b) beträffande *varvsindustrirestitution* inom tre år från den dag, då arbetet slutförts eller återutförsel, förstöring eller överlåtelse ägt rum;

c) beträffande *flygindustrirestitution* inom tre år från den dag, då arbetet slutförts; samt

d) beträffande *särskild restitution eller reducerad restitution* inom ett år från den dag, då utförsel eller förstöring ägt rum.

Då skäl därtill äro, må generaltullstyrelsen för särskilt fall medgiva utsträckning av ansökningstiden, oavsett huruvida framställning därom gjorts före utgången av nämnda tid eller icke.

11 §.

I fråga — — — bör avskrivas.

Därest varans in- eller utförsel ombesörjts av annan än sökanden, skall ansökningen åtföljas av en av sökanden på tro och heder avgiven försäkran att den, som omhänderhaft in- eller utförseln, varit sökandens befullmäktigade ombud för ändamålet, och skall detta förhållande vara av ombudet besträckt. Vad nu sagts skall dock ej äga tillämpning i fall, då generaltullstyrelsen jämlikt 10 § andra stycket förordningen angående tullrestitution medgivit, att näringsidkare, vilken erhållit rätt till tullrestitution, som avses i 3 § förordningen, må åtnjuta sådan restitution oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av tullrestitution, eller av sådan idkare av varvsrörelse som enligt vad därom stadgas medgivits rätt till befrielse från tull för artiklar varom i sistnämnda paragraf är fråga.

Ansökningen skall därjämte åtföljas av:

a) då den avser *allmän industrirestitution*: en av näringsidkaren avgiven försäkran beträffande myckenheten av varje särskilt slag av de materialier eller andra artiklar, för vilka tullrestitution sökes, ävensom, vid leverans till sådan idkare av varvsrörelse som enligt vad därom stadgas med-

givits rätt till befrielse från tull för materialier eller andra artiklar, vilka införs för att av honom användas uteslutande för i 3 § förordningen angående tullrestitution omförmälda arbeten, beträffande tidpunkten för leveransen samt mottagarens namn;

b) då den avser *varvsindustrirestitution*: en av näringsidkaren avgiven försäkran beträffande myckenheten av varje särskilt slag av de materialier eller andra artiklar, för vilka tullrestitution sökes, beträffande tidpunkten, då arbetet slutförts eller återutförelse, förstöring eller överlåtelse ågt rum, samt, vad avser fartyg, beträffande längden av detsamma ävensom, i fråga om järnfartyg av 70 tons bruttodräktighet eller därunder, fartygets utländska nationalitet; skolande i fall, då restitution ifrågasättes under åberopande av att artiklarna återutförts utan att hava kommit till användning eller att artiklarna i oförändrat skick överlåtits, dessa förhållanden vara i försäkrans bestyrkta;

c) då den avser *flygindustrirestitution*: en av näringsidkaren avgiven försäkran beträffande myckenheten av varje särskilt slag av de materialier eller andra artiklar, för vilka tullrestitution sökes, ävensom tidpunkten, då arbetet slutförts; samt

d) då den avser *handelsrestitution*: en av näringsidkaren avgiven försäkran, att varan efter införelsen icke undergått någon bearbetning eller förändring, att den är marknadsgill, att den icke är avsedd att återsändas till produktions- eller inköpslandet eller till producentens eller den ursprunglige säljarens ombud i annat land samt, i förekommande fall, att den återutförts i samband med försäljning; skolande i fall av leverans till sådan idkare av varvsrörelse som under a) ovan sägs försäkran avse jämväl tidpunkten för leveransen samt mottagarens namn.

Försäkrans, som — — — av generaltullstyrelsen.

Denna kungörelse träder i kraft den — — — —
Det alla som vederbör etc.

Förslag

till

förordning om ändring i tulltaxeförordningen den 13 maj 1960 (nr 391)

Kungl. Maj:t har, i överensstämmelse med riksdagens beslut, funnit gott förordna, att 5 § 1 mom. tulltaxeförordningen den 13 maj 1960 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

5 §.

1 mom. På villkor, som Konungen bestämmer, åtnjutes befrielse från tull för:

- a) — — — — —
- d) garn, bind- och segelgarn, tågvirke, linor och liknande material, vilka äro avsedda att användas uteslutande för tillverkning av fisknät;
- e) materialier eller andra artiklar, vilka av idkare av varvsrörelse införs för att av honom användas uteslutande för arbeten, beträffande vilka enligt vad därom stadgas varvsindustrirestitution kan ifrågakomma; samt
- f) delar, tillbehör och material, vilka av lufttrafikföretag eller andra flyg-

plansägare införas för att användas uteslutande för ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av luftfartyg.

Denna förordning träder i kraft den — — — — —
 Det alla som vederbör etc.

Förslag

till

kungörelse om ändring i kungörelsen den 13 maj 1960 (nr 392) med tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen (tulltaxeringskungörelsen)

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna, att 18 § 1 mom. kungörelsen den 13 maj 1960 med tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen (tulltaxeringskungörelsen) skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan sägs samt att i kungörelsen skola införas sex nya paragrafer, betecknade 19 a—f §§, av nedan angiven lydelse.

18 §.

1 mom. Befrielse från tull för vara enligt annan i 5 § 1 mom. tulltaxeförordningen upptagen bestämmelse än under a) och e) må åtnjutas av den, vilken i sin verksamhet använder sådan vara för ändamål, som avses i ifrågavarande bestämmelse, under förutsättning att han hos generaltullstyrelsen skriftligen anmält sig vilja komma i åtnjutande av sådan befrielse.

När särskilda — — — föreskriven anmälan.

Generaltullstyrelsen har — — — må åtnjutas.

Tulltjänsteman är — — — driver verksamheten.

19 a §.

Befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen må tillkomma allenast sådan idkare av varvsrörelse, som på förhand erhållit generaltullstyrelsens tillstånd (*förhandstillstånd*) att begagna sig av nämnda förman. I ansökning om sådant förhandstillstånd skall rörelseidkaren förbinda sig att om förhandstillstånd meddelas utnyttja detsamma allenast för införsel av sådana materialier eller andra artiklar som äro ämnade att av honom användas uteslutande för i 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen avsedda ändamål samt att, därest förutsättningarna för tullbefrielse skulle upphöra att vara för handen, utan uppskov anmäla artiklarna till förnyad förtullning.

Det ankommer på generaltullstyrelsen att efter samråd med kommerskollegium pröva fråga om förhandstillstånd. Därvid må hänsyn tagas till huruvida rörelsen är av beskaffenhet att anordningen med tullbefrielse även ur statsverkets synpunkt bedömes bliva ändamålsenlig. Tillstånd må icke lämnas annan än den, som är känd såsom redbar och i övrigt prövas lämplig. Generaltullstyrelsen äger, då så finnes erforderligt, från auktoriserad handelskammare inhämta upplysningar angående sökandens redbarhet och lämplighet.

Förhandstillståndet, vilket gäller tills vidare, skall av generaltullstyrelsen återkallas, därest de förutsättningar, som legal till grund för tillståndets meddelande, upphöra eller om den, som erhållit förhandstillståndet, överlå-

ter sin verksamhet till annan eller ock försättes i konkurs. Generaltullstyrelsen må dock för särskilt fall medgiva att rätt till tullbefrielse, som beviljats idkare av varvsrörelse, vilken därefter överlåtits rörelsen eller försatts i konkurs, på oförändrade villkor må åtnjutas av den nye ägaren respektive konkursboet.

Underlåter den som erhållit förhandstillstånd att fullgöra honom enligt 19 c § åvilande betalningsskyldighet, må på generaltullstyrelsen ankomma att efter samråd med kommerskollegium pröva huruvida förhandstillståndet skall återkallas.

19 b §.

Annan idkare av varvsrörelse än statsmyndighet skall, om han önskar åtnjuta befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen, i den utsträckning generaltullstyrelsen i samråd med kommerskollegium bestämmer ställa säkerhet för belopp, som enligt vad nedan sägs kan åligga honom att sedermera inbetala. I övrigt skall, utom vad beträffar statsmyndighets bokföring, i avseende å befogenhet för generaltullstyrelsen att meddela erforderliga kontrollföreskrifter och för tulltjänsteman att utöva kontroll över den ifrågavarande verksamheten vad i 18 § 1 mom. tredje och fjärde styckena är för där avsedda fall stadgat äga motsvarande tillämpning.

19 c §.

Materialier eller andra artiklar, för vilka rörelseidkare medgivits befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen men som icke kommit till användning, må, såvitt ej annat följer av föreskrifterna i 19 d §, utan förverkande av tullbefrielsen överlåtas till annan rörelseidkare, som innehar giltigt förhandstillstånd, under tullkontroll förstöras eller under tullkontroll återutföras, allt under förutsättning att medgivande därtill lämnats av den tullanstalt, som av generaltullstyrelsen utses att utöva kontroll över den ifrågavarande rörelseidkarens verksamhet (*kontrollerande tullanstalt*). Därvid skall beträffande överlåtna artiklar så anses som om den andre rörelseidkaren vid tidpunkten för överlåtelsen medgivits befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen. Har förhandstillstånd återkallats, skall på generaltullstyrelsens prövning bero i vad mån åtgärd som ovan sagts må utan förverkande av tullbefrielsen vidtagas efter återkallandet.

Då särskilda skäl föreligga, äger den kontrollerande tullanstalten i fråga om artiklar, som ingå i rörelseidkarens tekniska utrustning (*inventarier*), medgiva att i första stycket avsedd åtgärd må utan förverkande av tullbefrielsen vidtagas oaktat artiklarna redan kommit till användning för i 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen avsedda ändamål.

Skola artiklarna förstöras eller återutföras, skall den kontrollerande tullanstalten undersöka artiklarna till utrönande av deras mängd och beskaffenhet. Ändock att återutförelse ägt rum utan föregående undersökning och tullkontroll må sagda tullanstalt i särskilt fall medgiva att tull icke skall utgå, därest rörelseidkaren kan förete annan godtagbar bevisning om återutförelsen.

19 d §.

Hava materialier eller andra artiklar, för vilka rörelseidkare medgivits befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen, under giltighetstiden för honom meddelat förhandstillstånd kommit till användning för i sagda författningsrum avsedda ändamål eller har med sådana artiklar vidtagits åtgärd enligt 19 c § första stycket, må rörelseidkaren för avskrivning

åberopa en motsvarande myckenhet artiklar av samma slag, för vilka befrielse från tull medgivits honom inom fem år före användningen eller vidtagandet av åtgärden. I sagda myckenhet må därvid inräknas jämväl materialier, som gått förlorade vid arbetets utförande.

Generaltullstyrelsen må i särskilda fall medgiva utsträckning av i första stycket angiven tidrymd av fem år. Likaledes må generaltullstyrelsen i fall, då det för rörelseidkaren skulle medföra synnerlig kostnad eller olägenhet att visa de använda artiklarnas slag och ursprung, medgiva att avskrivning må ske, om rörelseidkaren kan ådagalägga att artiklarna till myckenhet och beskaffenhet överensstämma antingen med artiklar, för vilka han åtnjutit befrielse från tull, eller med artiklar, som av honom framställts med användande av artiklar, för vilka han åtnjutit sådan befrielse.

19 e §.

Föreligger beträffande materialier eller andra artiklar, för vilka rörelseidkare medgivits befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen, av särskild anledning behov för rörelseidkaren att använda artiklarna för annat ändamål än som avses i sagda författningsrum eller att överlåta artiklarna till någon, som icke innehar giltigt förhandstillstånd, må medgivande därtill lämnas av den kontrollerande tullanstalten. Har medgivande lämnats, skall det åligga rörelseidkaren att utan uppskov anmäla artiklarna till förnyad förtullning samt att inom femton dagar från det tullbeloppet påförts inbetala belöpande tull tillika med sex procent årlig ränta, räknad från dagen för införseln. Anmälnings- och betalningsskyldighet som nu sagts skall åvila rörelseidkaren jämväl då av annan anledning än ovan nämnts artiklar icke kunnat avskrivas på sätt i 19 d § stadgas. Har betalningsskyldigheten vederbörligen fullgjorts, må avskrivning äga rum i den mån artiklarna icke tidigare avskrivits.

Har rörelseidkaren erhållit tillstånd, som avses i 19 d § andra stycket, att för avskrivning åberopa artiklar av ovisst ursprung och användas sådana artiklar för annat ändamål än som i 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen sägs eller överlåtas sådana artiklar till någon, som icke innehar giltigt förhandstillstånd, ankommer på rörelseidkaren huruvida artiklarna skola redovisas såsom artiklar, för vilka befrielse från tull medgivits honom. Redovisas artiklarna på sätt nu sagts, skall det åligga rörelseidkaren att anmäla en motsvarande myckenhet artiklar till förnyad förtullning samt inbetala belöpande tull jämte ränta.

Vid uttagande av tull skall densamma erläggas efter de taxor och författningar, som skulle hava tillämpats vid tiden för införseln, därest befrielse från tull då icke medgivits. I fråga om artiklar, underkastade värdetull, skall tullen beräknas efter artiklarnas värde vid införseltillfället. Underlåter rörelseidkaren att fullgöra sin betalningsskyldighet, skall till betalning förfallet belopp uttagas ur ställd säkerhet. Är säkerheten otillräcklig, skall resterande belopp omedelbart uttagas genom utmätning.

För artiklar, som på grund av förslitning eller av annan orsak kunna finna användning endast såsom skrot eller som på grund av olycka förstörts eller gått förlorade, skall tull ej utgå.

På Konungens prövning i varje särskilt fall skall bero i vad mån och under vilka villkor betalningsskyldighet, som avses i denna paragraf, helt eller delvis må i fråga om inventarier som i 19 c § andra stycket sägs eftergivnas, då eljest synnerliga skäl därtill äro.

19 f §.

Vill rörelseidkare, som innehar förhandstillstånd, icke längre begagna sig av rätten till tullbefrielse, skall han därom göra anmälan till generaltullstyrelsen.

Denna kungörelse träder i kraft den — — — —
Det alla som vederbör etc.

Förslag

till

**förordning om ändring i förordningen den 13 maj 1960 (nr 396) om
frihet från införselavgift i vissa fall**

Kungl. Maj:t har, i överensstämmelse med riksdagens beslut, funnit gott förordna, att 2 § förordningen den 13 maj 1960 om frihet från införselavgift i vissa fall skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

Restitution av skatt eller annan avgift, som erlagts till tullverket på grund av införsel till riket, må, för så vitt ej annat stadgas, åtnjutas i den utsträckning restitution av tull med stöd av förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution beviljas för varan eller, beträffande tullfri vara, skulle beviljas, därest varan varit tullbelagd. Vad nu sagts skall dock gälla, då fråga är om varvsindustrirestitution, endast i fall av utförsel, förstöring under myndighets kontroll eller överlåtelse till sådan idkare av varvsrörelse som enligt vad därom stadgas medgivits rätt till befrielse från tull för varvsmateriel samt, då fråga är om flygindustrirestitution, endast i fall av utförsel.

Denna förordning träder i kraft den — — — — Genom förordningen upphävas 4 § första stycket förordningen den 22 december 1939 (nr 877) om skatt å kaffe, kungörelsen samma dag (nr 879) angående restitution av skatt å kaffe, 9 § andra stycket förordningen den 30 juni 1943 (nr 477) om skatt å vissa pälsvaror samt kungörelsen samma dag (nr 479) angående restitution av skatt å vissa pälsvaror.

Det alla som vederbör etc.